

# Notitie inzake het dopen van pleegkinderen

Notitie en deel uit de acta besproken op de Generale Synode 2007

## Notitie inzake het dopen van pleegkinderen (bijlage 17)

Door de Particuliere Synode Zuid-West is een instructie aan de Generale Synode voorgelegd inzake het dopen van pleegkinderen (instructie 2A). Met name gaat het daarin om de bezinning op de vraag of er binnen het huidige systeem van pleegzorg zekerheid kan worden gegeven voor een blijvende christelijke opvoeding van het pleegkind door de pleegouders en hoe die zekerheid juridisch kan worden verankerd.

In de Nederlandse samenleving kan pleegzorg om verschillende redenen tot stand komen.

- A. Pleegzorg kan het gevolg zijn van een keuze van de ouders. Als gevolg van deze keuze van de ouders wordt hun kind met hun toestemming geplaatst en opgevoed in een pleeggezin.
- B. Pleegzorg kan ook voortkomen uit een kindbeschermingsmaatregel waardoor bij rechterlijke uitspraak ondertoezichtstelling van het kind plaatsvindt. In dat geval zijn er weer enkele mogelijkheden:
  1. Soms houden de natuurlijke ouders het ouderlijk gezag terwijl de pleegouders opvoeden.
  2. Het komt ook voor dat de ouders door een uitspraak van de kinderrechter door middel van een kindbeschermingsmaatregel de ouderlijke macht wordt ontnomen. Er wordt dan een voogd aangesteld, die het wettelijk gezag over het kind krijgt.
  3. Soms gaat deze voogdij, en dus het wettelijk gezag, naar de pleegouders.

Bij de bezinning op de vraag of een pleegkind gedoopt kan worden, komt eerst de vraag naar voren: behoort het kind tot de gemeente? Dan behoort het, zoals ons doopformulier terecht stelt, ook gedoopt te wezen/worden. Is het pleegkind niet gedoopt en ook niet op de erve van het verbond geboren, dan komt een andere vraag naar voren: is op goede gronden te verwachten dat er blijvend sprake zal zijn van een christelijke opvoeding? Is dat wel het geval, dan zou -lettend op wat in geval van adoptie mogelijk is- doop ook mogelijk kunnen zijn.

Onze Generale Synode van 1977 heeft immers gefundeerd uitgesproken dat onder bepaalde voorwaarden geadopteerde kinderen wel gedoopt kunnen worden. (Acta betreffende synode blz. 255 e.v.). Met name op grond van Gen. 17:12-14 is gesteld dat ook kinderen die niet uit christelijke ouders geboren zijn, maar die door het beleid van "s Heeren voorzienigheid binnen de kring van de gemeente gekomen zijn, gedoopt mogen worden. Wel dienen er goede garanties te zijn omtrent een blijvende christelijke opvoeding. Voor nadere principiële fundering en pastorale aanwijzingen moge naar het betreffende rapport in de genoemde Acta verwezen worden. (292)

Het verschil tussen adoptie en pleegzorg is dat de pleegouders in de meeste gevallen niet het wettig gezag over het pleegkind krijgen toebedeeld. Dat is alleen het geval in de boven onder B3 aangeduide situatie. Als in dit geval de voogdij over het pleegkind bij rechterlijke uitspraak blijvend aan de pleegouders is toegewezen, is er wat dit betreft geen verhindering tot het dopen van het betreffende pleegkind.

In alle andere gevallen hangt de vraag omtrent eventueel dopen geheel af van hetgeen omtrent de tweede vraag -hoe het blijvend staat met de christelijke opvoeding- te zeggen is.

Voor ons is de vraag nu: kan hierover binnen het huidige bestel voldoende zekerheid verkregen worden? Willen we kunnen komen tot een positieve beantwoording van deze vraag, dan moet het zo zijn dat de betreffende pleegzorgsituatie

- a. er een is zoals deze door de Nederlandse wet is geregeld, en

b. het hulpverleningsplan in deze pleegzorgsituatie aangeeft dat dit kind in dit pleeggezin zal blijven tot de volwassenheid. (“Het toekomst-perspectief is langdurige pleegzorg”. Het komt namelijk in de pleegzorg ook wel voor dat er eerst een „proefperiode“ is. In die periode kan het betreffende pleegkind uiteraard niet gedoopt worden.)

Aan deze voorwaarden moet voldaan zijn, wil er sprake zijn van een officiële pleegzorgsituatie. En alleen dan kan er sprake zijn van juridisch geldende zekerheden.

Als aan deze voorwaarden voldaan is, kunnen de pleegouders de doop aanvragen indien er garanties zijn dat de christelijke opvoeding blijvend zal zijn. Daartoe is nodig:

- schriftelijk toestemming tot het dopen van dit kind van degene(n) bij wie het wettelijk gezag berust;
- schriftelijke verklaring van degene(n) bij het wettelijk gezag berust van het voornemen de christelijke opvoeding blijvend te doen voortduren.

Afhankelijk van de situatie zullen deze schriftelijke verklaringen dus moeten komen van de natuurlijke ouders (situatie A en B1) of van degene bij wie de voogdij berust (B2). In de situatie B2 is het daarenboven goed dat ook gevraagd wordt naar de mening van de natuurlijke ouder(s). Weliswaar is deze mening niet doorslaggevend; dat is (vanwege de juridische status) die van de voogd.

Ook kan zich de situatie voordoen dat een grootouder als voogd is aangewezen voor een kind van zijn of haar minderjarige (ongehuwde) dochter. Indien deze grootouder de doop aanvraagt voor zijn of haar kleinkind, kan de doop alleen worden bediend als de moeder (en eventueel (293) daarmee instemt (instemmen) en enige garantie geeft (geven) dat de christelijke opvoeding blijvend kan plaatsvinden. Het is in alle gevallen uiteraard nodig dat een pleegkind op de doop voorbereid wordt. Dit is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de pleegouders, terwijl er, afhankelijk van de leeftijd van het kind, ook sprake kan zijn van enige pastorale zorg en begeleiding. Bij een pleegkind dat gedoopt staat te worden en de leeftijd heeft vanaf 5 à 6 jaar zal enige eenvoudige onderwijzing omtrent de doop plaats moeten vinden. Vanaf ongeveer 10 jaar zal bovendien de betrokkenheid van het kind op de geestelijke zaken mede bezien moeten worden.

---

*Uit de Acta van de Generale Synode 2007 - Blz 87*

#### Artikel 58: Notitie inzake het dopen van pleegkinderen (bijlage 17)

Thans stelt de preses de door het Deputaatschap Kerkrecht toegezonden notitie inzake het dopen van pleegkinderen aan de orde. Deze notitie bevat het door de synode gevraagde advies met betrekking tot de door de Particuliere Synode Zuid-West ingediende instructie over dit onderwerp (Artikel 10.2.A. van de agenda). Deze instructie is thans mede aan de orde. De voorzitter van het deputaatschap, ds. P. Mulder, wijst er in een korte toelichting op, dat er voor de bediening van de Heilige Doop aan pleegkinderen duidelijke garanties moeten zijn voor een blijvende christelijke opvoeding, dat wil zeggen tot aan het bereiken van de volwassenheid. In de notitie worden de voorwaarden daartoe aangegeven.

In de discussie over dit onderwerp wordt door verschillende afgevaardigden op de noodzaak van behoedzaamheid gewezen. De wens van de pleegouders, hoe begrijpelijk ook, kan op zichzelf nog geen basis zijn voor een positief besluit. De vraag is ook, in hoeverre de natuurlijke ouders op enig moment alsnog invloed op de opvoeding kunnen uitoefenen en daarmee de waarborgen van een

christelijke opvoeding kunnen doorkruisen. Anders dan bij adoptie is juridisch gezien de band met de natuurlijke ouders bij pleegzorg immers niet verdwenen. Een tweetal predikanten spreekt uit, dat zij juist in verband hiermee grote moeite met het voorstel hebben. Gaan wij niet over een Bijbelse grens heen, als wij het natuurlijke ouderschap op deze wijze passeren? Door andere afgevaardigden wordt er op gewezen dat deze notitie gelet op de gestelde voorwaarden juist een dam kan opwerpen tegen een te gemakkelijke praktijk. De preses concludeert dat het voorstel (88) niet mag worden gezien als een uitbreiding van de dooppraktijk doch als een nadere invulling van het inzake het dopen van geadopteerde kinderen eerder aanvaarde beleid. Hij brengt het voorstel vervolgens in stemming; daarbij blijkt dat dit door 38 afgevaardigden wordt gesteund.